

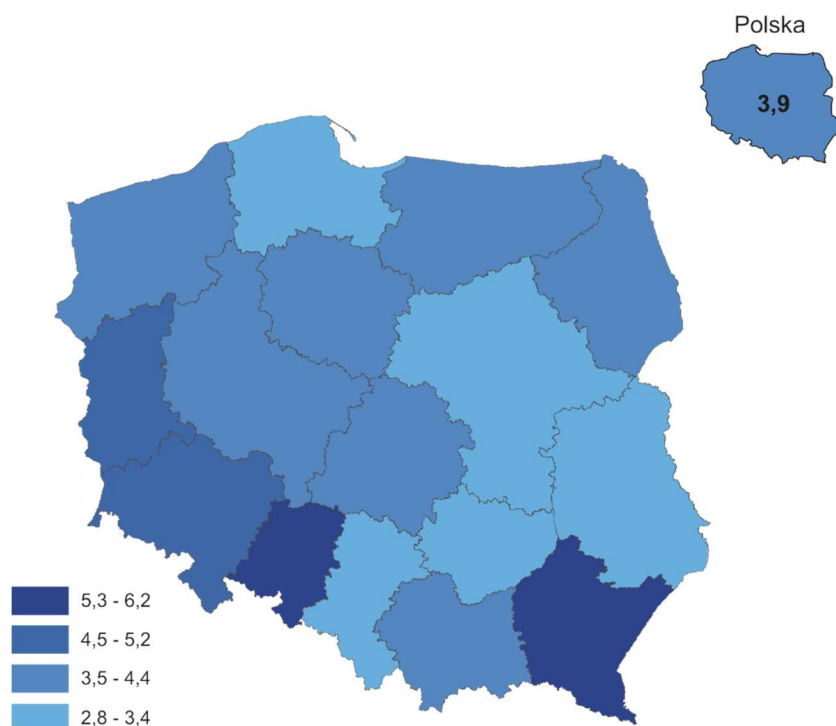
KULTURA FIZYCZNA W POLSCE W 2016 R.

W 2016 r. w Polsce działało 14 858 klubów sportowych. W stosunku do 2014 r. odnotowaliśmy wzrost o 6,1 %. Nastąpił on w 14 województwach, z wyjątkiem województwa lubelskiego (spadek o 1,1%) oraz województwa zachodniopomorskiego (w którym liczba klubów pozostała na tym samym poziomie).

Najwięcej klubów sportowych działało w województwach śląskim (10,2%), mazowieckim (10,1%) oraz wielkopolskim i małopolskim (po 9,6%).

Najmniejsza liczba klubów sportowych była w województwach lubuskim, podlaskim i świętokrzyskim, a ich udział wynosił odpowiednio 3,3%, 3,0% oraz 2,5%.

Mapa 1. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców według województw w 2016 r.

W 2016 r. kluby sportowe liczyły ponad 1 019,6 tys. członków, a ćwiczyło w nich ponad 1 030,2 tys. osób¹ (wzrost o 12,1% w stosunku do 2014 r.). Podobnie jak w latach ubiegłych zdecydowaną większość ćwiczących stanowili mężczyźni – 74,8%. Niezmiennie wśród ćwiczących dominuje młodzież do 18 lat – 71,3%.

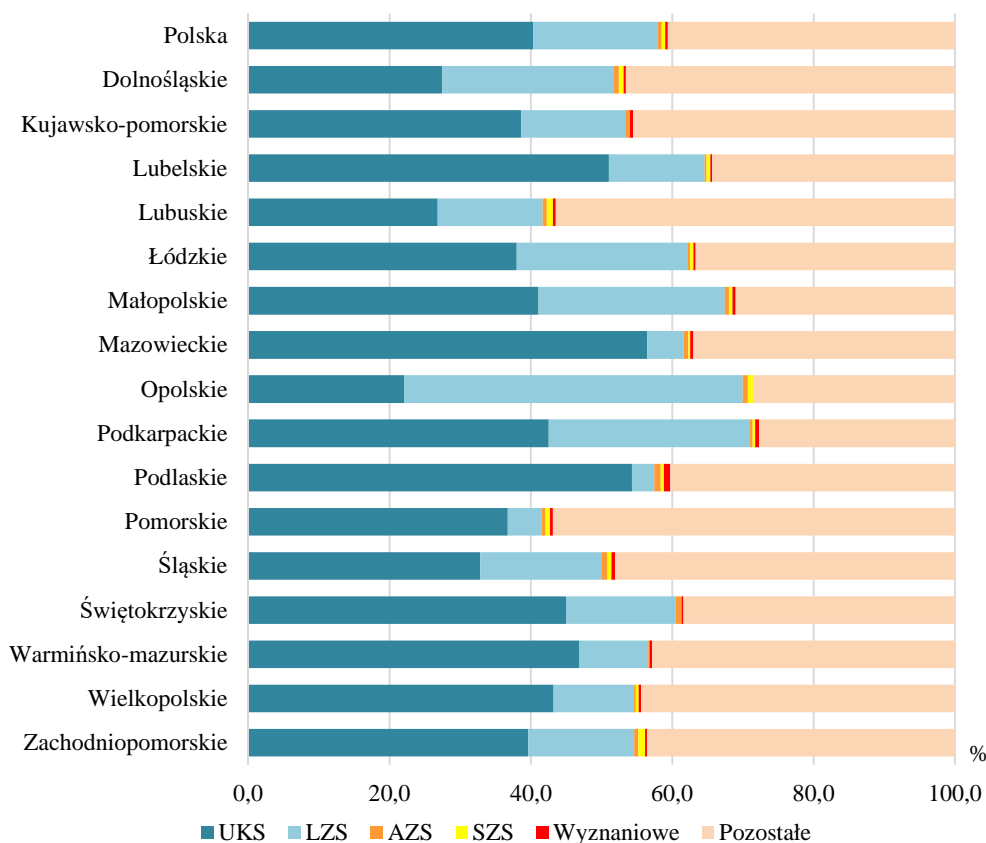
¹ Liczba członków klubów sportowych nie jest tożsama z liczbą osób ćwiczących w klubach, gdyż w ćwiczeniach mogą uczestniczyć również osoby niebędące członkami klubu.

Tabl. 1. Podstawowe informacje o klubach sportowych

Stan w dniu 31 grudnia

Wyszczególnienie	2014	2016	
		w liczbach bezwzględnych	2014=100
Kluby sportowe	14 009	14 858	106,1
kluby sportowe AZS	80	83	103,8
kluby sportowe LZS	2 556	2 621	102,5
kluby SZS	79	71	89,9
uczniowskie kluby sportowe	5 923	5 989	101,1
kluby wyznaniowe	57	60	105,3
pozostałe kluby sportowe	5 314	6 034	113,5
Członkowie (w tys.)	941	1 020	108,4
Ćwiczący (w tys.)	919	1 030	112,1
w tym:			
kobiety	229	260	113,5
do 18 lat	644	735	114,1
Kadra szkoleniowa	48 997	54 516	111,3
trenerzy	15 739	24 652	156,6
instruktorzy	24 046	21 103	87,8
inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	9 212	8 761	95,1

Wykres 1. Kluby sportowe według województw i pionów sportowych w 2016 r.

W stosunku do 2014 r. struktura klubów sportowych nie uległa znaczącym zmianom. **Nadal największy udział mają uczniowskie kluby sportowe – 40% (w 2014 r. – 42,3%).** Również popularność klubów należących do Zrzeszenia „Ludowe Zespoły Sportowe” utrzymała się na podobnym poziomie. Liczba LZS nieznacznie wzrosła (o 65), a ich udział stanowił 17,6% wszystkich klubów sportowych.

Pozostałe pionysportowe, takie jak Akademicki Związek Sportowy, Szkolny Związek Sportowy oraz kluby wyznaniowe, skupiały 1,5% wszystkich klubów sportowych.

Niezmiennie w Polsce wśród ćwiczących najpopularniejsze są **sporty drużynowe (58,4% osób ćwiczących)**, a wśród nich **piłka nożna**, którą uprawiało 39,5% ćwiczących (łącznie z piłką nożną plażową i piłką nożną halową – 40,8%). Liczba ćwiczących tę dyscyplinę sportu wzrosła w stosunku do 2014 r. o 15,5%.

Piłkasiatkowa zajmowała drugie miejsce – 7,5% ćwiczących (łącznie z piłką siatkową plażową – 7,8%), ale jako jedyna z najpopularniejszych dyscyplin w Polsce zanotowała spadek liczby ćwiczących w stosunku do 2014 r. o 3,8%.

Tabl. 2. Ćwiczący^a w sekcjach sportowych według wybranych sportów w 2016 r.

Sporty	Sekcje	Ćwiczący ^a		
		ogółem	w tym	
			kobiety	juniorzy i juniorki ^b
RAZEM	25 173	1 107 574	282 808	794 648
w tym:				
Badminton	292	7 580	3 335	6 051
Boks	205	7 096	1 414	4 108
Gimnastyka	133	7 006	5 714	6 448
Jeździectwo	444	7 153	5 307	3 377
Judo	302	24 292	6 414	22 511
Karate i karate tradycyjne..	598	43 443	13 489	34 550
Kolarstwo	439	9 486	2 195	5 598
Koszykówka	1 211	44 666	17 749	8 118
Lekkoatletyka	1 321	43 785	20 760	35 238
Narciarstwo	271	8 361	3 729	6 163
Piłkanóżna ^c	7 382	437 450	25 395	315 911
Piłkanóżna halowa	520	14 066	2 219	9 172
Piłkaręczna	1 049	40 117	17 200	35 148
Piłkasiatkowa ^d	2 729	83 435	44 904	69 205
Pływanie	656	44 113	20 968	40 928
Sporty siłowe	257	7 506	3 590	1 823
Strzelectwo sportowe	387	31 494	3 490	3 582
Szachy	458	18 807	5 506	13 755
Taekwondo ITF	97	7 549	2 542	5 997
Taniec sportowy.....	135	8 777	7 320	7 484
Tenis	367	17 012	6 185	11 472
Tenis stołowy	1 336	29 474	9 183	20 934
Unihokej	335	8 784	3 590	7 925
Zapasy	241	8 501	2 106	6 979
Żeglarstwo	250	7 606	2 266	4 061

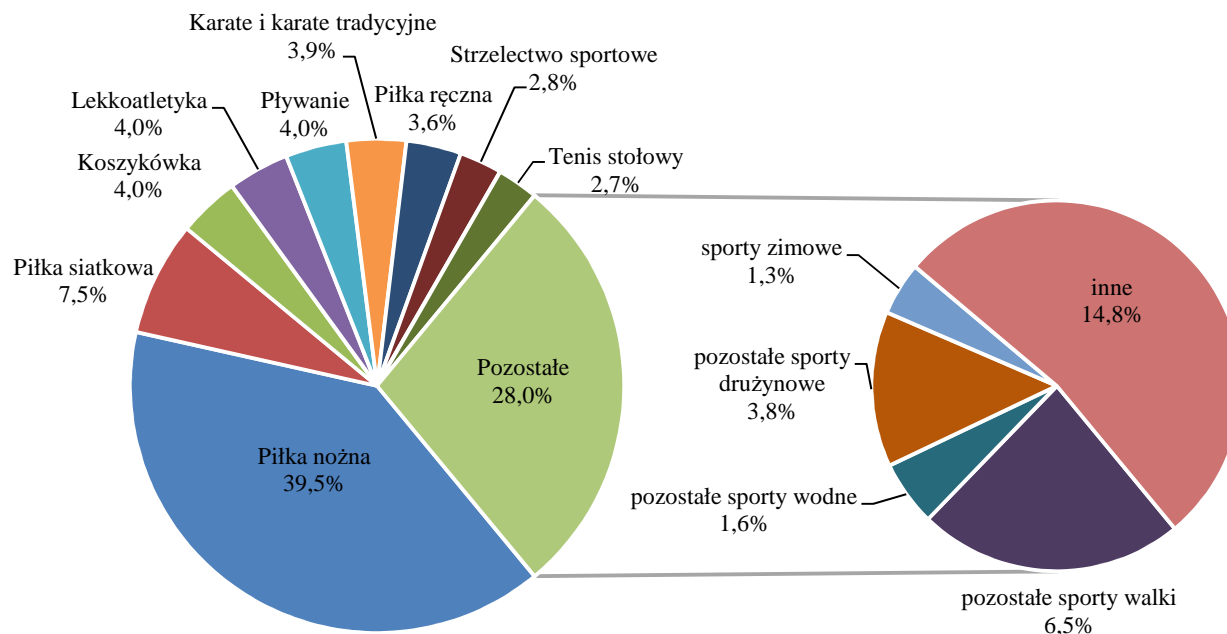
^a Osoba ćwicząca wykazywana jest tyle razy, w ilu rodzajach sportów uczestniczy. ^b Kategoria juniorów i junierek zawiera również kategorie juniorów młodszych (kadetów), młodzików i dzieci. ^c Bez piłki nożnej halowej i piłki nożnej plażowej. ^d Bez piłki siatkowej plażowej.

Podobnie jak w poprzednich latach, kolejne miejsca pod względem liczby ćwiczących zajmowały koszykówka, pływanie i lekkoatletyka (po 4,0%) oraz karate (łącznie z karate tradycyjnym - 3,9%).

Sporty walki ogółem trenowało 10,4% osób. Spośród nich najpopularniejsze, oprócz karate, było judo z 2,2% ćwiczących.

Sporty wodne (bez piłki wodnej, która została zaliczona do sportów drużynowych) uprawiało 5,6% osób, natomiast sporty zimowe (bez hokeja na lodzie i curlingu, które również zaliczono do sportów drużynowych) – 1,3% osób.

Wykres 2. Ćwiczący w klubach sportowych według wybranych rodzajów sportów w 2016 r.

W 2016 r. w klubach sportowych pracowało (łącznie z pracującymi społecznie) **54,5 tys. osób kadry szkoleniowej**, w tym tylko 16,4% kobiet.

Trenerzy stanowili 45,2%, instruktorzy - 38,7%, a inne osoby prowadzące zajęcia sportowe² – 16,1%. W stosunku do 2014 r. zwiększyła się liczba kadry szkoleniowej o 11,3%, a także zmieniła się jej struktura. Zdecydowanie wzrosła liczba trenerów (o 56,6%), natomiast liczba instruktorów zmniejszyła się o 12,2%. Liczba innych osób prowadzących zajęcia sportowe spadła o 4,9%.

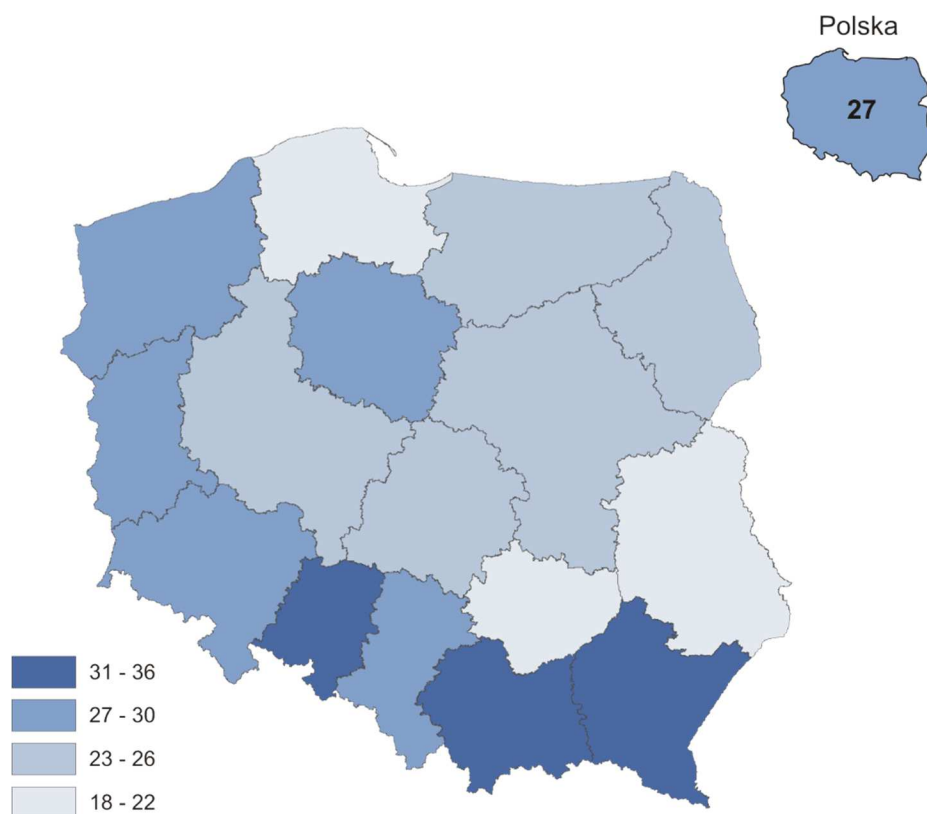
Najwięcej trenerów i instruktorów pracowało w klubach sportowych w województwie mazowieckim (odpowiednio 12,0% i 12,2%) oraz województwie śląskim (12,2% i 11,6%), **najmniej** natomiast w województwach świętokrzyskim (2,0% i 2,4%), lubuskim (3,4% i 2,6%) oraz podlaskim (3,0% i 3,2%).

Na 100 ćwiczących w Polsce przypadało 5,3 członków kadry szkoleniowej (instruktorów, trenerów lub innych osób prowadzących zajęcia sportowe) - wskaźnik ten pozostał na takim samym poziomie jak w 2014 r. Najwyższą wartość osiągnął w woj. podlaskim i wielkopolskim (po 5,7), natomiast najniższą w woj. łódzkim, małopolskim i mazowieckim (po 4,9).

Wskaźnik liczby ćwiczących na 1000 ludności Polski wzrósł w 2016 r. w stosunku do 2014 r. i wyniósł 27 (w 2014 r. – 24). Podobnie jak w latach poprzednich, jego najwyższą wartość odnotowano w województwie podkarpackim (36), a najniższą w województwie świętokrzyskim (18). Powyżej średniej (oprócz województwa podkarpackiego) znalazło się jeszcze sześć województw: dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubuskie, małopolskie, opolskie oraz zachodniopomorskie. We wszystkich województwach wskaźnik ten wzrósł w stosunku do 2014 r.

² Osoby nieposiadające uprawnień trenerskich i instruktorskich, np. nauczyciele wychowania fizycznego, starsi zawodnicy.

Mapa 2. Ćwiczący w klubach sportowych na 1000 mieszkańców w 2016 r.

Wskaźnik młodzieży ćwiczącej do lat 18 na 1000 osób w tym samym wieku wzrósł w porównaniu z 2014 r. aż o 14 p. prom. i wyniósł 101. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwach podkarpackim – 126 (w 2014 r. wyniósł on 116) i opolskim – 116 (w 2014 r. – 92). Wzrost wskaźnika nastąpił we wszystkich województwach, a powyżej średniej znalazło się osiem województw (oprócz podkarpackiego i opolskiego, jeszcze dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubuskie, małopolskie, śląskie i zachodniopomorskie).

W 2016 r. w Polsce działało 68 związków sportowych oraz 581 okręgowych związków sportowych. W stosunku do 2014 r. zmieniła się liczba polskich związków sportowych.

Status związku sportowego utraciły Polski Związek Warcabowy oraz Polski Związek Karate Fudokan. Polski Związek Akrobatyki Sportowej połączył się z Polskim Związkiem Gimnastycznym, a likwidacji uległ Polski Związek Skibobowy. Powstały natomiast Polski Związek Przeciągania Liny i Polski Związek Bocci.

W 2016 roku polskie związki sportowe wyłoniły 9 105 członków kadry narodowej, spośród których 36,2% stanowiły kobiety, a 41,6% juniorzy i juniorki. W porównaniu z 2014 r. nastąpił spadek liczby reprezentantów Polski o 9,3%.

Największą liczbę członków kadry narodowej w 2016 r. miały: Polski Związek Piłki Nożnej (903 reprezentantów), Polski Związek Piłki Siatkowej (463) i Polski Związek Piłki Ręcznej (378). W 2014 r. najliczniejsza była reprezentacja Polskiego Związku Kolarskiego.

W związkach sportowych zarejestrowanych było 43,1 tys. sędziów sportowych, wśród których 3,9% stanowili sędziowie z klasą międzynarodową. Kobiety stanowiły 20,3% sędziów, w tym 19,2% sędziów z klasą międzynarodową. Najwięcej sędziów przypadało na najpopularniejszy rodzaj sportu – piłkę nożną (20,7%). Znaczną grupę stanowili sędziowie strzelectwa sportowego (17,5%), pływania (9,2%) oraz wędkarstwa (6,7%). Sędziny sportowe dominowały w sportach, które uprawiają głównie kobiety, czyli m.in. w gimnastyce artystycznej, w pływaniu synchronicznym i w softballu (100%) oraz w łyżwiarstwie figurowym (66,7%), czy w akrobatyce sportowej (60,1%).

W 2016 r. Polacy na sportowej arenie międzynarodowej zdobyli 11 medali Letnich Igrzysk Olimpijskich (w tym 2 złote), 435 medali mistrzostw świata, 650 medali mistrzostw Europy, 39 medali Letnich Igrzysk Paraolimpijskich oraz 213 medali mistrzostw świata i Europy osób niepełnosprawnych.

Tabl. 3. Medale zdobyte na arenie międzynarodowej przez polskich sportowców w 2016 r.

Wyszczególnienie	Medale			
	ogółem	złote	srebrne	brązowe
Letnie Igrzyska Olimpijskie w Rio de Janeiro	11	2	3	6
Letnie Igrzyska Paraolimpijskie w Rio de Janeiro	39	9	18	12
Mistrzostwa świata	435	147	123	165
w tym juniorzy ^a	237	79	67	91
Mistrzostwa Europy	650	180	189	281
w tym juniorzy ^a	350	89	98	163
Mistrzostwa świata osób niepełnosprawnych	60	21	20	19
Mistrzostwa Europy osób niepełnosprawnych	153	57	40	56

^a Dane obejmują młodzieżowców i juniorów.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Rzeszowie
Ośrodek Statystyki Sportu i Turystyki
Ewa Malinowska
tel.: 17 85 35 210
e-mail: e.malinowska@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Dawidziuk
Tel: 22 608 3495, 22 608 3009
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Więcej na: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/sport/>